

2020. július 10., péntek

P9_TA(2020)0193

Humanitárius helyzet Venezuelában és a migrációs és menekültválság

Az Európai Parlament 2020. július 10-i állásfoglalása a venezuelai humanitárius helyzetről, valamint a migrációs és menekültügyi válságról (2019/2952(RSP))

(2021/C 371/06)

Az Európai Parlament,

- tekintettel Venezueláról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen az új Nemzetgyűlés elnökének és elnökségének jogellenes megválasztása (parlamentari puccs) után Venezuelában kialakult helyzetről szóló, 2020. január 16-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel a Bizottság alelnöke / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (a továbbiakban: „főképviselő/alelnök”) szóvivőjének a koronavírus-járvánnyal összefüggésben az USA javaslatáról és a venezuelai helyzetről tett 2020. április 1-jei nyilatkozatára,
- tekintettel az ENSZ emberi jogi szakértői által a venezuelai népegészségügyi szükséghelyzetről tett 2020. április 30-i nyilatkozatra,
- tekintettel arra, hogy az ENSZ emberi jogi szakértői 2020. május 6-án figyelmeztettek az ország humanitárius és gazdasági válságának az emberi jogokra tett pusztító hatására,
- tekintettel Michelle Bachelet, az ENSZ emberi jogi főbiztosának az emberi jogok venezuelai helyzetéről szóló 2020. július 2-i jelentésére,
- tekintettel az ENSZ Menekültügyi Főbiztosa Hivatala (UNHCR) és a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) 2020. április 1-jei, a venezuelai menekültek és migránsok Covid19-válság alatti helyzetéről szóló közös sajtóközleményére,
- tekintettel az Amerikai Államok Szervezete főtítkárának a venezuelai helyzetről szóló 2020. január 5-i és 2020. június 26-i nyilatkozataira,
- tekintettel a Lima-csoport 2020. február 20-i, március 2-i, április 2-i és június 16-i nyilatkozataira,
- tekintettel a főképviselő/alelnök 2020. június 4-i és 16-i, a legfrissebb venezuelai fejleményekről szóló nyilatkozataira,
- tekintettel Külügyi Bizottságának a venezuelai Nemzetgyűlés elleni legújabb támadásokról szóló, 2020. június 11-i nyilatkozatára,
- tekintettel a nemzetközi kapcsolattartó csoportnak a venezuelai választási testület megrendült hitelességéről szóló, 2020. június 16-i, valamint a venezuelai politikai válság rosszabbodásáról szóló, 2020. június 24-i nyilatkozatára,
- tekintettel a venezuelai helyzetre tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló (KKBP) 2017/2074 határozat módosításáról szóló, 2020. június 29-i (KKBP) 2020/898 tanácsi határozatra ⁽²⁾, amely 11 vezető venezuelai hivatalos személyt felvett a korlátozó intézkedések által érintett személyek listájára,
- tekintettel a venezuelai menekültekkel és migránsokkal való szolidaritás jegyében 2020. május 26-án megrendezett nemzetközi adományozói konferenciára,
- tekintettel Venezuela alkotmányára,

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0013.

⁽²⁾ HL L 205. I, 2020.6.29., 6. o.

2020. július 10., péntek

- tekintettel a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére
- A. mivel az Európai Unió és tagállamai évek óta támogatják a venezuelai lakosságot, illetve a menekülteket befogadó közösségeket; mivel az Európai Unió és Spanyolország kormánya – az UNHCR és az IOM támogatásával – 2020. május 26-án a venezuelai menekültekkel és migránsokkal való szolidaritás alapján nemzetközi adományozói konferenciát hívott össze; mivel a nemzetközi adományozók összesen 2,544 milliárd eurót ajánlottak fel, de csupán 595 millió eurót közvetlen támogatás formájában, míg a többit feltételekhez kötött egyszerű hitelként; mivel a konferencia alatt egyes hitelfelvevők hangot adtak aggodalmuknak a hitelfelveveket övező bürokratikus nehézségek és a bonyolult szabályozási keretek miatt; mivel az 595 millió összegű közvetlen támogatás aligha lesz elegendő a Venezuelával szomszédos országok által még sohasem tapasztalt válság évi következményeinek kezelésére; mivel a nemzetközi közösségnek innovatív megoldásokat kell találnia arra, hogy a humanitárius és a hosszabb távú együttműködési segítségnyújtáson túl más lehetséges pénzügyi forrásokat is mozgósítson annak érdekében, hogy segítse a venezuelai embereket veszélyhelyzeti szükségleteik kielégítésében;
- B. mivel a – Venezuelán belüli és kívüli – uniós támogatás összege meghaladja a 319 millió eurót; mivel 156 millió eurót különítettek el humanitárius segítségnyújtásra, 136 millió eurót fejlesztésre, 27 millió eurót pedig a stabilitásra és a békére;
- C. mivel a már amúgy is súlyos venezuelai politikai, gazdasági, intézményi, szociális és többdimenziós humanitárius válság a járvány idején jelentősen tovább mélyült és súlyosbodott; mivel az emberek életét egyre nagyobb mértékű gyógyszer- és élelmiszerhiány, tömeges emberi jogi jogsértések, hiperinfláció, politikai elnyomás, korrupció és erőszak veszélyezteti, és arra kényszeríti őket, hogy elmeneküljenek az országból;
- D. mivel a minőségi egészségügyi szolgáltatásokhoz, gyógyszerekhez, élelmiszerekhez és vízhez való korlátozott hozzáférés következtében egyre több venezuelai ember – különösen a kiszolgáltatottabb csoportok, így a nők, gyermekek és betegek – szenved az alultápláltságtól;
- E. mivel a venezuelai nemzeti egészségügyi rendszer a rezsिम mostoha bánásmódja miatt jelentősen meggyengült, ennek következményeképpen kritikus a gyógyszerhiány, és nem biztosított az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés; mivel a rezsिम által a Covid19-járványról szolgáltatott adatok hiteltelenek, és azokat mind a venezuelai lakosság, mind a nemzetközi közösség bizalmatlanul fogadja;
- F. mivel a Venezuelában kialakult többdimenziós válság a régióban mindeddig sohasem tapasztalt mértékű lakóhelyelhagyás kiváltója; mivel mintegy ötmillió venezuelai kényszerült az az ország elhagyására, és 80 %-uk a környező országokba menekült; mivel az UNHCR szerint a venezuelai menekültválság a szíriai után a második legsúlyosabb a világban; mivel 2020 végére a rosszabbodó venezuelai körülmények miatt elmenekülőök összesített száma várhatóan meghaladja a 6,5 milliót;
- G. mivel az UNHCR szerint világszerte 2 000 %-kal nőtt a menedékjogot kérő venezuelaiak száma; mivel világszerte 650 000 venezuelai nyújtott be menedékjog iránti kérelmet, és mintegy kétfélmillióan kaptak tartózkodási engedélyt amerikai országokban; mivel a lakosság 12 %-a elmenekült az országból, és jelenleg is naponta átlagosan 5 000 ember távozik;
- H. mivel a jelenlegi világméretű közegészségügyi veszélyhelyzet tovább súlyosbította sok venezuelai menekült és migráns, valamint a fogadó országok már addig is kilátástalan helyzetét; mivel sok menekült és migráns napi jövedelme még az alapvető szükségletek – a menedékhely, az élelmiszer és az egészségügyi ellátás – fedezésére sem elegendő;
- I. mivel az ország meggyengült egészségügyi ellátórendszerét megbénító járványról szóló első beszámolók szerint a kórházak megteltek koronavírusos betegekkel és tucatszámra fertőződtek meg egészségügyi dolgozók;

2020. július 10., péntek

- J. mivel a Nicolás Maduro rezsimjének ellenőrzése alatt álló, illegitim venezuelai Legfelsőbb Bíróság 2020. május 26-án megerősítette Luis Parra kinevezését a Nemzetgyűlés elnöki tisztségébe; mivel a 2020. januári illegitim ülészak sem a jogszerű eljárásnak, sem a demokratikus alkotmányos elveknek nem felelt meg, mivel – egyes esetekben erőszakkal – megakadályozták, hogy a nagy többségben levő, demokratikusan megválasztott képviselők részt vegyenek rajta és ebből következően leadhassák szavazatukat; mivel az illegitim testület által hozott jogellenes határozat – és más újabb antidemokratikus cselekmények – miatt az EU Tanácsa szankciókat rendelt el további 11 felelős hivatalos személy – köztük Luis Parra és Juan José Mendoza, a Legfelsőbb Bíróság Alkotmányügyi Tanácsának elnöke – ellen; mivel Juan Guaidó önként lemondott arról, hogy bármely átmeneti kormányban részt vegyen, Maduro pedig nem lehet részese egy ilyen kormánynak;
- K. mivel az illegitim Legfelsőbb Bíróság 2020. június 13-án ismét új tagokat nevezett ki a Nemzeti Választási Tanácsba (CNE), jóllehet erre jogi hatásköre nem volt; mivel a venezuelai alkotmány 187. és 296. cikke szerint ezek a kinevezések a Nemzetgyűlés – a venezuelai állampolgárok által demokratikusan választott testület – kizárólagos hatáskörébe tartoznak; mivel az Európai Parlament nem fog elismerni semmilyen, az említett illegitim testületek által egyszemélyesen hozott határozatot vagy ítéletet; mivel az e döntésekért felelős hivatalos személyeket felvették az EU szankciós jegyzékére is;
- L. mivel Nicolás Maduro úgy rendelkezett, hogy – az emberi jogok súlyos megsértése miatt több hivatalos személy ellen hozott célzott uniós szankciók után – az Európai Unió nagykövetének 72 órán belül el kell hagynia az országot, és mivel Spanyolország nagykövetét további megtorlással fenyegette meg; mivel 2020 májusában jelentések érkeztek a caracasi francia nagykövetség elleni zaklató tevékenységről, többek között elzárták a nagyköveti rezidencia vízszolgáltatását és kikapcsolták áramellátását; mivel a rezsim e döntése visszavonásáról határozott és nem utasítja ki az országból az EU nagykövetét;
- M. mivel a Maduro-rezsim valóságos hadjáratot folytatva az Acción Democrática, Primero Justicia és Un Nuevo Tiempo politikai pártok ellen, és az illegitim Legfelsőbb Bíróság ítéleteire támaszkodva – melyek e pártokat tagságuk akarata ellenére megfosztják országos vezető testületeiktől – rendszeres üldözést folytat ellenük; mivel a Voluntad Popular demokratikus politikai pártot a Maduro-rezsim terrorista szervezetnek nyilvánította;
- N. mivel a demokratikus nemzetközi közösség az EU-val együtt határozottan elutasította e választási színjátékot és az efféle jogellenes fellépéseket; mivel e fellépés folytán minimálisra csökkent az országban a demokratikus mozgástér, és jelentős további akadályok emelkedtek a venezuelai politikai válság rendezése elé; mivel az eskaláló válság rendezése érdekében kulcsfontosságú egy kiegyensúlyozott és inkluzív nemzeti válságkormány megalakulása, amelyben az ország minden demokratikus politikai és társadalmi szelete képviselteti magát, és amely képes a jelenlegi humanitárius problémák megoldására;
- O. mivel egy független és kiegyensúlyozott, a nemzetközi normákat tiszteletben tartó Nemzeti Választási Tanács, valamint a politikai pártok és a jelöltek akadálytalan részvételét biztosító egyenlő versenyfeltételek képezik a hiteles – szabad és tisztességes törvényhozási és elnökválasztást lehetővé tevő – választási folyamat alappilléreit;
- P. mivel a rezsim részéről a jogszerűtlen finanszírozás és a külföldi beavatkozás választási időszakban komoly fenyegetést jelent az európai demokráciákra;
- Q. mivel az uniós küldöttekre vonatkozó határozatok végrehajtása a nemzeti hatóságok hatáskörébe tartozik, de a Bizottságnak nyomon kell követnie az uniós jog végrehajtását;
- R. mivel 2020. június 12-én a zöld-foki-szigeteki hatóságok letartóztatták Alex Saab üzletembert, aki részt vett számos, a Maduro-rezsimmal is összefüggő korrupciós ügyben, és jelenleg a bíróság határozatát és esetleges kiadatását várja; mivel a Saab-ügy jól mutatja, hogy a korrupció mára mindent áthat Venezuelában, miközben az ország példa nélküli humanitárius válságban van; mivel az ország a Transparency International 2019. évi korrupciós mutatója szerint 180 ország közül a 173. helyen szerepel;
- S. mivel a 2014-ben kezdődött tömeges zavargások után megnőtt a politikai foglyok száma, és az mára meghaladta a 430-at; mivel hírek szerint Venezuelában 11 európai polgárt is fogva tartanak; mivel számos, a rezsim által elkövetett kínzási esettel kapcsolatban a Nemzetközi Büntetőbíróság emberiség elleni bűncselekmények címén jelenleg előzetes vizsgálatot folytat; mivel a Covid19-válság alatt súlyosbodott az elnyomás, és megszorították a fogva tartási és kínzási esetek; mivel Bachelet főbiztos Venezueláról szóló 2020. július 2-i jelentése több mint 1300, a biztonsági erők által 2020. január 1. és május 31. között elkövetett törvénytelen kivégzést dokumentált;

2020. július 10., péntek

- T. mivel a Maduro-rezsim nem volt hajlandó átlátható információk szolgáltatására, nem fogadta el a nemzetközi humanitárius segítséget, és nem helyezte előtérbe a legkiszolgáltatottabb lakossági rétegek szükségleteit és jogait; mivel 2020. június 1-én megállapodás született a Néphatalmi Egészségügyi Minisztérium és a Nemzetgyűlés Covid19-cél foglalkozó tanácsadó csoportja között arról, hogy lehetővé teszik több millió dollárnyi apolitikus humanitárius segély Venezuelába történő eljuttatását a Pánamerikai Egészségügyi Szervezeten (PAHO) keresztül, miközben a rezsim éveken át elutasította a humanitárius segélyezés minden formáját;
- U. mivel a Maduro-rezsim irreguláris fegyveres csoportok finanszírozása érdekében 2016 óta támogatást nyújt a venezuelai Amazonas-medencében illegálisan folytatott kisüzemi aranybányászathoz; mivel az aranyat irreguláris csatornákon keresztül kicsempézik az országból, majd törvénytelenül külföldön értékesítik és beváltják; mivel ennek az úgynevezett „véres aranyknak” a kitermelése és hasznosítása az emberi jogok és a környezet súlyos sérelmére és kárára, törvénytelen és bűnös úton történik;
- V. mivel hatékony cselekvésre van szükség annak érdekében, hogy elejét lehessen venni annak – a szélesebb régió biztonságát veszélyeztető – fenyegetésnek, amelyet a Maduro-féle diktatórikus rezsim és a Venezuelában bűnös tevékenységet folytató terrorista csoportok és szervezett fegyveres csoportok között fennálló kapcsolatok jelentenek;
- ismételten komoly aggodalmát fejezi ki a súlyos humanitárius válsághelyzet miatt, amely a venezuelai lakosságra életveszélyes fenyegetést jelent; szolidaritását fejezi ki minden venezuelai iránt, aki a legalapvetőbb életfeltételek – többek között élelmiszer, ivóvíz, egészségügyi szolgáltatások és gyógyszerek – hiányában országa elhagyására kényszerült;
 - felhívja a figyelmet az egész régióra, nevezetesen Kolumbiára, Perura, Ecuadorra, Bolíviára, Chilére, Brazíliára, Panamára és Argentínára, valamint néhány uniós tagállamra és a karibi térségre is kiterjedő, egyre mélyülő migrációs válságra, és rámutat a rendkívül nehéz körülményekre, amelyeket a Covid19-világjárvány elleni küzdelem tovább súlyosbít; elismerését fejezi ki a szomszédos országok erőfeszítéseiről és az általuk tanúsított szolidaritásért; kéri a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), hogy továbbra is működjenek együtt az érintett országokkal és területekkel, nem csupán humanitárius segítség, hanem több forrás nyújtásával is, illetve a fejlesztési politika révén;
 - sürgeti a venezuelai hatóságokat, hogy ismerjék el a jelenlegi humanitárius válságot, akadályozzák meg annak további elmélyülését, és segítsenek elő politikai és gazdasági megoldásokat valamennyi polgári személy biztonságának, valamint az ország és a régió stabilitásának biztosítása érdekében; tudomásul veszi a Venezuela és a PAHO között a Covid19 elleni küzdelem tekintetében elért megállapodást;
 - sürgős fellépésre szólít fel a humanitárius és közegészségügyi válság súlyosbodásának megelőzése, és különösen a súlyos betegségek, például a kanyaró, a malária, a diftéria és a ragadós száj- és körömfájás újbóli felbukkanásának megakadályozása érdekében; kéri a legkiszolgáltatottabb csoportok – így a nők, a gyermekek és a betegek – körében jelentkező alultápláltság elleni rövid távú válaszlépések gyors végrehajtását;
 - üdvözli a venezuelai menekültekkel és migránsokkal való szolidaritás jegyében összehívott nemzetközi adományozói konferencia felajánlásait és erőfeszítéseit; felhív ezzel kapcsolatban a bürokrácia csökkentésére és olyan egyszerűsített keretrendszerre, amelynek jóvoltából a felajánlások biztosan és a lehető leghamarabb eljutnak azokhoz, akik égető szükségét szenvednek;
 - határozottan elutasítja a Nemzetgyűlés demokratikus, alkotmányos és átlátható működésének aláadását, csakúgy mint a Nemzetgyűlés tagjai ellen irányuló megfélemlítést, erőszakot és önkényes döntéseket; elítéli a Nemzeti Választási Tanács új tagjainak nem demokratikus kinevezését és a pártok – tagságuk akarata ellenében történő – megfosztását jelenlegi vezető testületeiktől;
 - újólag megállapítja, hogy a Nemzetgyűlés átlátható és demokratikus szavazásának eredményeként Juan Guaidó a Nemzetgyűlés legitim elnöke és a Venezuelai Bolívari Köztársaság legitim ideiglenes elnöke a venezuelai alkotmány 233. cikkével összhangban;
 - ismételten teljes támogatásáról biztosítja a Nemzetgyűlést, Venezuela egyetlen legitim módon megválasztott demokratikus testületét, amelynek hatásköreit tiszteletben kell tartani, beleértve tagjainak előjogait és biztonságát; kitart amellett, hogy békés és politikai megoldás csak a Nemzetgyűlés alkotmányos előjogainak teljes körű tiszteletben tartásával érhető el;
 - emlékeztet arra, hogy a demokratikus intézmények és elvek tiszteletben tartása, valamint a jogállamiság fenntartása a venezuelai válság – a lakosság javát szolgáló – megoldásának alapvető feltétele; sürgeti ezért – mint a válságból kivezető egyetlen, bármiféle erőszakot vagy katonai fellépést kizáró utat – a rögzített időpontban lebonyolítandó szabad, átlátható és hiteles elnök- és törvényhozási választásokat lehetővé tevő feltételrendszer, valamint a valamennyi szereplő számára tisztességes feltételek megteremtését, átláthatóságot és hiteles nemzetközi megfigyelők jelenlétét;

2020. július 10., péntek

10. felszólítja az EU-t és más nemzetközi szereplőket, hogy lépjenek fel a nemzetközi közösség válaszában mozgósítása érdekében, amely hozzájárul a demokrácia és a jogállamiság sürgős helyreállításához Venezuelában;
11. emlékeztet rá, hogy a tagállamok a 2017/2074/KKBP tanácsi határozat alapján jogilag kötelezettek, illetve kötelesek a benne szereplő korlátozó intézkedések végrehajtására, nevezetesen annak megakadályozására, hogy a korlátozó intézkedések által érintett személyek területükre belépjenek vagy azon átutazzanak, valamint kötelesek a Tanácsot írásos formában haladéktalanul értesíteni az általuk megadott bármiféle kivételről;
12. tudomásul veszi a Tanács 2020. június 29-i – a venezuelai lakosságot nem sújtó – határozatát, amellyel 11 további magas rangú venezuelai tisztviselőt vett fel a korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek jegyzékére, és felszólít e lista megerősítésére és bővítésére, ha az országban tovább romlana az emberi jogok és a demokrácia helyzete; úgy véli, hogy az uniós hatóságoknak korlátozniuk kell a listán szereplő személyek és legközelebbi hozzátartozóik mozgását, be kell fagyasztaniuk pénzeszközeiket és fel kell függeszteniük vízumait; felhív továbbá a venezuelai „véres arannyal” való kereskedés, valamint annak EU-ba való továbbítása azonnali betiltására;
13. mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Maduro kiutasítással fenyegette az EU caracasi nagykövétét, mintegy bosszút állva az emberi jogok súlyos megsértéséért felelős 11 hivatalos személy elleni szankciók kivetéséért; tudomásul veszi e tekintetben az alelnök/főképviselő kölcsönösséget bejelentő első nyilatkozatát, és felhívja a tagállamokat, hogy a helyzet megismétlődése esetén ők is vegyék fontolóra a kölcsönösség alkalmazását, azaz vonják vissza Maduro európai uniós nagyköveteinek akkreditációját; felszólítja a tagállamokat, hogy ismerjék el a Juan Guaidó által kinevezett politikai képviselőket;
14. elítéli a burjánzó korrupciót, amely a Maduro-rezsim szerves részévé vált; elítéli, hogy a Maduro-rezsim a külföldi beavatkozás eszközeként politikai finanszírozáshoz folyamodik; határozottan elítéli és sajnálja a korrupciós esetek előfordulását, köztük azokat, amelyek kapcsán a tagállamokban bírósági vizsgálat van folyamatban;
15. kéri, hogy minden politikai foglyot azonnal bocsássonak szabadon, vessenek véget a politikai ellenzék tagjai, emberi jogi aktivisták és békés tüntetők kínzásának, bántalmazásának és zaklatásának, valamint engedélyezzék az igazságtalanul száműzetésbe kényszerített személyek visszatérését az országba;
16. teljes mértékben támogatja, hogy a Nemzetközi Büntetőbíróság (NBB) vizsgálatot indított a venezuelai rezsim által elkövetett súlyos bűncselekmények és elnyomó intézkedések miatt; sürgeti az Európai Uniót, hogy csatlakozzon az NBB részes államainak kezdeményezéséhez, amely szerint ki kell vizsgálni a „de facto” Maduro-kormány által elkövetett, emberiség elleni bűncselekményeket a felelősök felelősségre vonása érdekében;
17. üdvözlöli a brit bíróság 2020. július 2-i határozatát, amely azzal, hogy törvényes hozzáférést biztosított számára a köztársasági aranytartalékokhoz, egyértelműen elismerte, hogy a Venezuelai Bolívari Köztársaság demokratikus legitimitását Juan Guaidó elnök személye képviseli;
18. kéri tényfeltáró küldöttség indítását az országba a helyzet felmérése céljából;
19. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Venezuelai Bolívari Köztársaság és Nemzetgyűlése legitím ideiglenes elnökének, a Lima-csoport kormányainak és parlamentjeinek, az Euro-Latin-amerikai Parlamenti Közgyűlésnek, valamint az Amerikai Államok Szervezete főtitkárnak.